

Sisäasiainministeriön asetus

vartioimis- ja järjestyksenvalvontatehtävässä mukana pidettävästä koirasta

Annettu Helsingissä 6 päivänä syyskuuta 2002

Sisäasiainministeriön päätöksen mukaisesti säädetään yksityisistä turvallisuuspalveluista 12 päivänä huhtikuuta 2002 annetun lain (282/2002) 61 §:n 2 momentin ja järjestyksenvalvojista 22 huhtikuuta 1999 annetun lain (533/1999) 9 a §:n 4 momentin nojalla.

1 §

Koiran rekisteröiminen ja merkitseminen

Vartioimis- tai järjestyksenvalvontatehtävässä mukana pidettävä koira tulee olla rekisteröity Suomen Kennelliitto ry:n pitämään koirarekisteriin. Koira tulee tunnistamista varten tunnistusmerkitä tatuoimalla tai istuttamalla koiraan mikrosiru siten, että koira on luotettavasti yksilöitävissä.

2 §

Vartioimistehtävään liittyvän tottelevaisuustarkastuksen sisältö

Yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (282/2002) 31 §:n 2 momentissa tarkoitettu tottelevaisuustarkastus koostuu seuraavista osista:

- 1) luokse päästävyys;
- 2) hallittavuus;
- 3) suojeleminen; sekä
- 4) henkilön ilmaiseminen.

Tarkastuksen sisällöstä ja osiin liittyvistä liikkeistä sekä suoritusvaatimuksista säädetään tämän asetuksen liitteessä.

3 §

Järjestyksenvalvontatehtävään liittyvän tottelevaisuustarkastuksen sisältö

Järjestyksenvalvojista annetun lain (533/1999) 9 a §:n 1 momentissa tarkoitettu tottelevaisuustarkastus koostuu seuraavista osista:

- 1) luokse päästävyys;
- 2) hallittavuus; sekä
- 3) liitteen kohdassa 5 tarkoitettu ohjaajan puolustus.

Tarkastuksen sisällöstä ja osiin sisältyvistä liikkeistä sekä suoritusvaatimuksista säädetään tämän asetuksen liitteessä.

4 §

Tottelevaisuustarkastuksen järjestäminen ja tarkastaminen

Tarkastuksen järjestämisestä vastaa poliisikoulu.

Tarkastuksen tarkastajina toimivat poliisikoulun tehtävään hyväksymät poliisi-koiranohjaajat.

5 §

Tottelevaisuustarkastukseen osallistumisen edellytykset

Edellä 2 §:ssä tarkoitetussa tottelevaisuustarkastuksessa koiranohjaajana toimivalla henkilöllä tulee olla voimassa oleva hyväksyminen vartijaksi ja edellä 3 §:ssä tarkoitetussa tottelevaisuustarkastuksessa koiranohjaajana toimivalla henkilöllä tulee olla voimassa oleva hyväksyminen järjestyksenvalvojaksi.

Tarkastukseen osallistuvan koiran on oltava terve, rokotettu Suomen Kennelliiton sääntöjen mukaisesti sekä vähintään kaksi mutta enintään 10 vuotta vanha. Naaraspuolinen koira ei saa osallistua tarkastukseen 30 vuorokautta ennen odotettua penikoimista, eikä 42 vuorokauden kuluessa penikoimisen jälkeen.

Tarkastukseen osallistuvan koiran on oltava suorittanut hyväksytysti Suomen Kennelliito ry:n järjestämän palveluskoirien käyttäytymiskokeen.

6 §

Tottelevaisuustarkastuksen suorittaminen

Tarkastuksen aikana vastuu koiran käyttäytymisestä on koiranohjaajalla.

Koiralla on oltava tarkastuksessa metallinen kiristymätön ketjukaulain. Kytkeytyinä suoritettavissa liikkeissä käytetään talutinta tai liinaa. Koiran kuonokoppa ei saa olla metallinen.

Tarkastaja voi keskeyttää tarkastuksen suorittamisen, jos koira:

- 1) on osaamaton;
- 2) ei kykene selviytymään tehtävästä;
- 3) on loukkaantunut tai sairas;
- 4) ei ole ohjaajansa hallinnassa;
- 5) käyttäytyy aggressiivisesti; tai
- 6) osoittaa selvää arkuutta.

Tarkastaja voi keskeyttää tarkastuksen suorittamisen, jos ohjaaja käsittelee koiraa väkivaltaisesti tai pakottaen.

7§

Tottelevaisuustarkastuksen arvioiminen

Tarkastuksen hyväksytyt suorittaminen edellyttää edellä 2 tai 3 §:ssä säädettyjen osien hyväksytyä suorittamista. Tottelevaisuustarkastuksen osat arvioidaan 2 §:ssä tarkoitettujen osien osalta luokse päästävyyteen liittyvää osaa lukuun ottamatta arvosanoin erinomainen, hyväksytyt tai hylätty sekä 3 §:ssä tarkoitettujen osien ja 2 §:ään liittyvän luokse päästävyysosan osalta arvosanoin hyväksytyt tai hylätty.

Tullakseen hyväksytyksi koiran on saatettava vähintään puolet jokaisesta osaan sisältyvän liikkeen pisteistä. Erinomainen suoritus edellyttää vähintään 90 prosenttia jokaisesta osaan sisältyvän liikkeen pisteistä. Tarkastuksen arviointiperusteet sekä osien ja liikkeiden pisteytyksen vahvistaa poliisikoulu.

Tarkastuksesta laaditaan kahtena kappaletta tarkastuspöytäkirja, josta tulee käydä ilmi koiran tunnistetiedot, koiran ohjaajana toimineen vartijan nimi, tarkastuksen tarkastaja sekä osien arvot. Pöytäkirjan toinen osa luovutetaan tarkastuksessa koiranohjaajana toimineelle vartijalle ja toinen osa jää poliisikoululle. Tarkastaja tekee hyväksytysti suoritettusta tarkastuksesta merkinnän turvallisuusalan valvontatietoihin.

8 §

Tottelevaisuustarkastuksen uusiminen

Hylätty tarkastuksen osa tulee uusiksi viimeistään kuuden kuukauden kuluessa suorituksen ensimmäisestä hylkäämisestä. Jos sama tarkastuksen osa hylätään kolme kertaa, tulee tarkastuksen kaikki osat suorittaa uudelleen.

9 §

Siirtymäsäännös

Koira, joka tämän asetuksen voimaan-

tullessa on suorittanut tottelevaisuuskokeen alokasluokan tai palveluskoirakokeen tottelevaisuuslajin, saa pitää mukana vartiointitehtävässä tämän asetuksen mukaista tarkastusta suorittamatta 31 päivään joulukuuta 2003 saakka.

10 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2002.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 6 päivänä syyskuuta 2002

Sisäasiainministeri *Ville Itälä*

Ylitarkastaja Janne Kerkelä

1. LUOKSE PÄÄSTÄVYYS

Koira tuodaan kytkettynä kuonokoppa päässä henkilöryhmän läpi tarkastajan luokse.

Koiralle suoritetaan varusteiden ja tunnistusmerkinnän tarkastus sekä koiran käyttäytyminen arvioidaan.

Koira ei saa osoittaa häiritsevää aggressiivisuutta tai selvää arkuutta.

2. HALLITTAVUUS

Hallittavuusosassa arvioidaan ohjaajan kykyä ohjata koira ja koiran kykyä suoriutua vaadituista liikesuorituksista. Liikesuoritukset liittyvät koiran ohjattavuuteen ja hermojen hallintaan.

Jokainen liikesuoritus alkaa ja päättyy perusasentoon, jossa koira istuu ohjaajan vasemmalla puolella oikea lapa ohjaajan polven kohdalla. Liikesuoritus alkaa tarkastajan antamalla luvalla perusasennosta.

Liike 2.1 Paikallaolo

Käskyt: maahan, paikalla, istu

Koira tuodaan suoritukseen varustettuna kuonokopalla.

Tarkastajan käskyn saatuaan ohjaaja irrottaa taluttimen, jättää koiran maahan ja poistuu osoitettuun näkösuojaan.

Viiden minuutin kuluttua ohjaaja siirtyy tarkastajan luvalla koiran viereen ja ottaa perusasennon.

Liike 2.2 Käyttäytyminen ammuttaessa

Käskyt: maahan, paikalla, istu

Koira tuodaan suoritukseen varustettuna kuonokopalla.

Tarkastajan luvan saatuaan ohjaaja kytkee koiran ja käskää sen maahan.

Koirasta noin 20 metrin päähän eteen sijoittunut seisova henkilö ampuu kolme laukausta. Laukausten aikana koiran on maattava hiljaa rauhallisena ja valppaana.

Liike 2.3 Seuraaminen kytkettynä

Käskyt: seuraa, istu

Liike suoritetaan siten, että koira on kytkettynä ohjaajan vasemmassa kädessä olevaan taluttiimeen. Taluttimen tulee olla liikkeen suorituksen aikana löysällä.

Liike suoritetaan ennakkoon annetun kaavion mukaisesti ja se aloitetaan tarkastajan luvalla. Liikkeelle lähdettäessä, suunnan ja nopeuden muutoksissa sekä pysähdyksissä koiralle saa antaa käskyn.

Liikkeen lopussa suoritetaan henkilöryhmässä käännökset oikealle ja vasemmalle sekä pysähdytään tarkastajan eteen.

Liike 2.4 Liikkeestä maahan meno ja luokse tulo

Käskyt: seuraa, maahan, tänne, sivulle, istu

Ohjaaja lähtee tarkastajan luvalla perusasennosta vapaana seuraavan koiran kanssa kävelyvauhtia eteenpäin.

Noin 10 – 15 askeleen jälkeen ohjaaja antaa koiralle käskyn ”maahan”, jota koiran on noudatettava ripeästi.

Ohjaaja jatkaa kulkuaan juosten noin 30 askeleen päähän, jonka jälkeen hän pysähtyy ja kääntyy koiraan päin.

Ohjaaja kutsuu tarkastajan luvalla koiran luokseen, jolloin koiran on tultava ripeästi ohjaajan luo ja istuttava tämän eteen.

Käskystä ”sivulle” koiran on istuuduttava ohjaajan vierelle perusasentoon.

Liike 2.5 Eteen lähettäminen ja maahan meno

Käskyt: seuraa, eteen, maahan, istu

Ohjaaja lähtee tarkastajan luvalla perusasennosta vapaana seuraavan koiran kanssa kävelyvauhtia eteenpäin.

Noin 10 – 15 askeleen jälkeen ohjaaja antaa koiralle käskyn ”eteen”, jolloin koiran on irtauduttava nopeasti ja suoraviivaisesti noin 30 metriä.

Käskyn antamisen jälkeen ohjaaja jää paikoilleen.

Kun koira on edennyt vaaditun matkan, ohjaaja antaa sille käskyn ”maahan”, jota koiran on noudatettava välittömästi.

Liike päättyy, kun ohjaaja siirtyy tarkastajan luvalla koiran luokse ja kääntää koiran istumaan.

3. SUOJELU

Suojeluosassa arvioidaan koiran hallittavuutta, ohjaajan ja koiran välistä yhteistyötä sekä koiran kykyä puolustaa itseään ja ohjaajaansa. Suojeluosa sisältää kaikkiaan kahdeksan (8) erikseen arvioitavaa liikesuoritusta.

Koira voidaan suorituksen ajaksi kytkeä noin 5 metriä pitkään liinaan. Maalimiehellä on oltava tarpeellinen suojarustus.

Erinomaiseen suoritukseen edellytetään, että koira on kytkemättä ja se on hyvin hallinnassa sekä tottelee välittömästi ohjaajan antamia käskyjä. Koiran puruotteen on oltava voimakas ja rauhallinen. Koiran on irrotettava puruote välittömästi käskyn saatuaan. Koira ei saa häiritä maalimiestä missään liikkeen osassa.

3.1 Seuraaminen

Ohjaaja lähtee tarkastajan luvan saatuaan liikkeelle perusasennosta.

Noin 50 askeleen päässä seisoo liikkumaton näkyvällä suojarahalla ja pehmustetulla patukalla varustautunut maalimies.

Ohjaaja etenee maalimiestä kohti, jolloin koiran tulee seurata valppaasti sivulla.

Noin 3 metriä ennen maalimiestä ohjaaja pysähtyy maalimiehen eteen ja komentaa koiran perusasentoon.

3.2 Tarkastus

Ennen tarkastusta ohjaajan on kerrottava maalimiehelle nimensä sekä sen, mitä hän aikoo tehdä tälle. Toimenpide voidaan toteuttaa esimerkiksi seuraavasti: ”Olen vartija N.N., pysykää liikkumatta, tulen suorittamaan teille turvallisuustarkastuksen, nostakaa kätenne ylös”.

Ohjaaja käskee koiran maahan tai istumaan ja jättää sen paikalleen.

Ohjaaja suorittaa maalimiehelle tarkastuksen ja siirtyy sen jälkeen noin 5 askelta koiran taakse.

Koiran tulee pysyä paikalla koko liikkeen ajan ja sen tulee seurata tarkkaavaisesti maalimiestä.

3.3 Vartiointi

Koiran tulee vartioida tarkkaavaisesti maalimiestä.

3.4 Pako

Kun koira on vartioinut maalimiestä noin 20 sekuntia tarkastaja antaa maalimiehelle luvan lähteä liikkeelle.

Maalimies lähtee kävelemään reippaasti pois päin koirasta. Koiran tulee estää maalimiehen pako oma-aloitteisesti puremalla tätä suojarahiaan.

3.5 Irrotus ja jälkivartiointi

Tarkastajan luvalla ohjaaja antaa maalimiehelle käskyn olla liikkumatta, jonka jälkeen ohjaaja antaa koiralle käskyn irrottaa. Käskyn saatuaan koiran on välittömästi irrotettava otteensa maalimiehestä. Jos koira on kytkettynä liinaan, saa ohjaaja ottaa liinan käteensä ennen kuin antaa maalimiehelle käskyn olla liikkumatta. Liinan on kuitenkin oltava koko ajan löysänä.

Välittömästi irrotuksen jälkeen koiran on jätävä vartioimaan maalimiestä. Koira ei saa häiritä tai purra liikkumatonta maalimiestä. Jos koira on liinassa, liinan on oltava löysällä. Jälkivartiointi kestää noin 10 sekuntia.

3.6 Selkäkuljetus

Ohjaaja siirtyy tarkastajan luvalla koiran vierelle tai käskee koiran sivulle perusasentoon.

Ohjaaja käskee maalimiestä kävelemään noin 3–5 askelta hänen edellään tarkastajan osoittamaan suuntaan. Koiran tulee seurata ohjaajan vasemmalla sivulla ja tarkkailla valppaasti maalimiestä.

3.7 Hyökkäyksen torjuminen

Kuljetuksen aikana maalimies hyökkää ohjaajaa ja koira kohti tarkastajan merkin saatuaan. Maalimies kuormittaa koira pehmustetulla patukalla tehtävin valeyönnein siten, etteivät lyönnit osu koiraan. Maalimies lopettaa vastarinnan tarkastajan merkistä ja jää liikkumattomana paikalleen.

Koiran täytyy torjua hyökkäys ilman ohjaajan myötävaikutusta. Koiran on purtava maalimiestä varmasti ja rauhallisella koko suun puruotteella.

Koiran on irrotettava otteensa maalimiehestä välittömästi ohjaajan käskystä. Ohjaaja komentaa koiran istumaan sivulleen sekä komentaa maalimiestä kävelemään edellään niin kuin tapahtui ennen hyökkäystä.

3.8 Ohjaajan puolustus

Koira tuodaan suoritukseen varustettuna kuonokopalla.

Liike suoritetaan alueella, jossa ohjaaja pystyy kävelemään suoraan eteenpäin noin 50 askelta koiran seuratessa sivulla kytkettynä. Koira ja ohjaaja eivät näe ennakkoon piiloutunutta maalimiestä. Kun ohjaaja on saapunut noin 3 askeleen päähän maalimiehen piilosta maalimies hyökkää ohjaajan päälle kädet koholla huutaen.

Koiran on torjuttava hyökkäys puskemalla voimakkaasti maalimiestä keskivartaloon.

Maalimies jää liikkumattomaksi, jos koira estää hyökkäyksen tehokkaasti. Koira ei saa koskettaa liikkumatonta maalimiestä. Tämä jälkeen ohjaaja kutsuu koiran välittömästi sivulleen. Lopuksi maalimies kuljetetaan tarkastajan luokse.

4. PIILOUTUNEEN HENKILÖN ILMAISEMINEN

Osa suoritetaan mukailtuna työtilanteena, jossa ohjaajan tehtävänä on tutkia alue järjestelmällisesti koiran kanssa sekä löytää piilossa oleva henkilö koiran avulla. Maalimies ei käytä suojarusteita.

Koiran tulee olla kytkettynä 5–10 metriä pitkään liinaan. Tarkastaja ilmoittaa etsittäväällä alueella, joka voi olla varasto- tai muu vastaava alue, noudatettavan kulkureitin.

Koiran tulee ilmaista piiloutuneen maalimiehen löytäminen voimakkaasti haukkuen. Koira ei saa purra liikkumatonta maalimiestä.

Koiran haukkuessa ja vartioidessa maalimiestä ohjaaja komentaa koiran sivulle ja suorittaa maalimiehelle turvallisuustarkastuksen sekä selkälähdön liikkeen 3.6 mukaisesti.

5. OHJAAJAN PUOLUSTUS

Koira tuodaan suoritukseen varustettuna kuonokopalla.

Ohjaaja lähtee liikkeelle tarkastajan luvalla perusasennosta tarkastajan ilmoittamaa reittiä pitkin koira ollessa kytkettynä lyhyeen taluttimeen.

Ohjaajan ja koiran liikkuaessa pehmeällä patukalla varustautunut maalimies tulee esille piilosta ja lähestyy kädet koholla uhkaavasti hyökäten ohjaajaa ja koiraa.

Koiran on ilmennettävä hyökkäyksen aikana selvää puolustushalua. Koira ei saa koskettaa hyökkääjää.

Todettuaan koiran käyttäytymisen tarkastaja käskää maalimiestä lopettamaan hyökkäyksen. Suoritusta ei hyväksytä, jos koira osoittaa hyökkäyksen aikana pelokkuutta tai väistää hyökkäyksen.

Hyökkäyksen päättyä ja tilanteen rauhoituttua koiran tulee osoittaa, ettei sille ole jäänyt jäljelle hyökkäyshalua normaalisti käyttäytyvää maalimiestä kohtaan.